

Kansallisen metriikkaoppaan kehittämisryhmän kokous: 27.5.2021 klo 14-16

Aika: ke 27.5.2021 klo 14-16

Paikka: Zoom-palaveri

Kehittämisryhmän jäsenet:

Jani Sassali, Oulun yliopisto

Liisa Mannermaa, Oulun yliopisto

Otto Auranen, Suomen Akatemia

Leena Byholm, LUKE

Katja Halonen, Turun yliopisto

~~Anna-Liisa Helosalo, Lappeenrannan teknillinen yliopisto~~

Anna-Kaisa Hyrkkänen, Aalto-yliopisto

Eva Isaksson, Helsingin yliopisto

Marja Kuittinen, Itä-Suomen yliopisto

Johanna Löhönen, Tampereen yliopisto

~~Hanna-Mari Puuska, CSC~~

Janne Pölönen, TSV

Tomi Rosti, Itä-Suomen yliopisto

Eeva-Maria Suojärvi, Kaakkois-Suomen AMK

Hanna Värri, Jyväskylän yliopisto

Terhi Sandgren, Helsingin yliopisto

Laura Taajamaa, Suomen Akatemia

Kokous aloitettiin 14:03

Esityslista

Sisällöntuotannon käynnistäminen

- Sisällysluettelo Eduunissa
 - Jani luonut sisällysluettelon Eduuniin. Rakenne kutakuinkin sama kuin wordissa. Lisätty sivu jokaiselle alaluvulle, keskusteluja kerätty kunkin sivun kohdalle infoikkunaan – näkyy mistä keskusteltu kevään aikana, muistiinpanoja, ideoita
 - suomenkielinen, engl. myöhemmin
 - ajatuksia: Leena: infolaatikot käteviä, voi hyödyntää myös myöhemmin varsinaisessa materiaalissa
- Työnjako
 - Päälukujen vastuut
 - Mitä kuuluu päälukujen vastuurooliin
 - mitä vastuu tarkoittaa? Voisiko tarkoittaa sitä, että organisaatiot toimisivat kommentoijina alalukujen kirjoittajille? Otto: kuulostaa järkevältä, ei varmaan erityistä syytä estää organisaatioita jotka vastuullisia myös itse tuottamasta tekstiä – kun kaksi/useampi vastuullista, on aina tekstille kommentaattori, myös pitää kokonaisuudesta huolta, pysyy yhdenmukaisena
 - Terhi: viimeksi oli välietappiajatus - siitä pidetään edelleen kiinni

→ kaikki vastuulliset voivat tuottaa sisältöä, toimivat kommentaattorina, vastuullinen tuottaa johdantosivun sisällön

- jos ei löydy kirjoittajia, mikä vastuullisten organisaatioiden rooli? Henna: voisi etsiä aktiivisesti jos ei itse halua kirjoittaa – Jani: voi olla myös ryhmän ulkopuolelta
- kaikkiin lukuihin kaksi tai useampaa organisaatiota
- Ehdotus: johdanto siirrettäisiin aloitussivuksi – sisällysluettelo myös etusivulle, voisi olla kahteenkin kertaan – voidaan käyttää myös useampaa saraketta
- Tomi: samaa mieltä, sisällysluettelo voisi olla näkyvillä etusivulla, saavutettavuus huomioon ottaen
- Etusivulla johdanto -sisältö + sisällysluettelo – Janne S.: vaihtoehto: summaroidaan ytimen ydin, jälkeensä, lyhyitä ja ytimekkäitä, twiitin mittaisia juttuja joita voi laittaa twiittisarjana ulos kun julkistettu
- Johdanto luodaan, katsotaan tuleeko etusivulle
- Alalukujen työnjako
 - jokainen voi alkaa merkkamaan itselleen alalukuja, laitetaanko Eduuniin lista johon merkata? Eva: kannattaa olla ohjeistettuna mitä se oman organisaation merkitseminen merkitsee – Hanna: lähdetään maltillisella määrällä, ettei joku ota isoa osaa ja osa jää roikkumaan, eli merkittäisiin muutamia ja kun valmista niin otetaan lisää – hyvä ajatus, jos otetaan 1-2 ja ne valmiiksi. Tämä saa kannatusta.
 - miten ohjeistetaan: Eva: huolehtia että sisältö tulee tuotettua, eli kirjoittaa itse tai hankkii kiinnostuneita kirjoittajia, koordinoi valmistumista
 - sisällöntuotannon aloittaminen: voitaisiin aloittaa vaikka heti jos aikaa, verkoston tapaaminen; olisiko hyvä jos olisi jo joku sivu työn alla, onko halukkaita? Janne S.: pysyy tuottamaan tekstiä kesä-heinäkuussa, elokuun alkupuolella - Aalto, Akatemia menee syksyyn
 - Otto: onko järkeä koettaa käyttää Oulun opasta pohjaksi? Vai onko rakenteeltaan liian erilainen, auttaisiko? Jani: jotain on, on laitettu pohjaan linkkejä Oulun oppaaseen, voi katsoa voiko hyödyntää – ei ehkä järkevää siirtää suoraan, mutta voi käyttää valmista tekstiä, päivittää, muuttaa, käytetään mitä löytyy
- Ohjeistus
 - Mitä ohjeistusta tarvitaan tässä vaiheessa, kun mukana on vain tässä ryhmässä mukana olevat organisaatiot
 - Hanna: viittauskäytännöt – mitä tyyliä käytetään?
 - lähteet kerätään omalle sivulleen
 - Eva: jotkut lähteistä lähennä palveluluontoisia, tuntuu hullulta laittaa päivämäärä jne., pitäisi pystyä erottelemaan erityyppisiä lähteitä, että palvelee paremmin käyttäjää – voisi klikata palveluun – Linkit palveluihin riittäisi ilman viittausta?
 - tekstilähteet viitataan käytettyinä lähteinä omalla sivulla lähdeluettelo – tyyli Harvard? Käy kaikille.
 - ohjeistuksessa täytyy ottaa huomioon että kirjoittajissa porukkaa joka ei mukana kokouksissa. Leena: miten laajoja lukujen kuuluu olla; voisiko olla jotain esimerkkejä? Pidetäänkö käytännön tasolla vai viitataan alan tutkimukseen – Jani: pysytään enemmän käytännön tasolla.
 - Otto: onko mahdollista pienryhmällä yrittää ehtiä tehdä teknistä ohjeistusta, linkitys, sisältö, tyyli, lähteet, viittaaminen – muistioista pohjat

ohjeistukseen, keskeiset pointit – tämä ehdotus sopii, yritetään tehdä ennen kesälomia

- Terhi: lukujen pituuteen liittyvää: pysytään käytännön tasolla, napakkaa mutta sellaista että saa tarpeeksi irti
- Slackin käyttö
 - Alakanavat tms.
 - jaetaanko keskustelu kanaviin? Eva: yleinen jossa voi puhua mistä vaan, ja päälukujen mukaiset kanavat – tätä kannatetaan. Marja luo päälukujen mukaiset kanavat. Slack hyvä kanava keskustella puuttuvista ideoista ym. ennen kuin laitetaan Eduuniin.
 - ”Slackin alakanavat on nyt tehty. Laitoin kunkin luvun eteen numeron, jotta kanavat ovat oppaan lukujen esiintymisjärjestyksessä. Tein myös oman kanavan käytettyjä lähteitä varten. Muutin general-kanavan nimeksi 0-yleinen-keskustelualue.” Marja K.
- Aikataulu
 - Sisällöntuotannon käynnistys
 - käynnistyy heti kun vain jollain on aikaa alkaa tuottamaan
 - työnjakotiedosto lisätään eduuniin, voi merkitä omalle organisaatiolle alalukuja
 - Välietapit
 - mitä saatu aikaiseksi, mitä tavoitteita seuraavaan mennessä. Kuinka tiheästi? Kerran kuussa sopiva. – Millä kokoonpanolla, onko tämä ryhmä? Otto: tarvitaan kokonaiskatselmuksia, eli tämä ryhmä, todetaan tilanne kuukauden välein
 - Terhi: ainakin mukana ne jotka kirjoittamassa – laajennettu ryhmä, joilla oikeudet Eduuniin – Terhi: onko laajemmassa ryhmässä kaikki osallisena kirjoittamisessa – tekemisen kannalta oleellista että nimenomaan henkilöitä jotka kirjoittavat – tällä hetkellä ei listalla ole paljoa enempää kuin tässä ryhmässä – potentiaaliset sisällöntuottajat
 - antaa ryhtiä, motivoi
 - Sisällön julkaiseminen
 - todetaan että ei tavoitetta vielä aseteta, siinä vaiheessa kun nähdään että mahdollista laitetaan joku tavoitepäivämäärä

Julkaisumetriikkaverkoston tapaaminen

- sisällön esittely
- Päätetyt peruseriaatteet
- Miten on tarkoitus jatkaa
- Palautetta verkostolta
- Evan kysely organisaatioissa käytetyistä työkaluista
 - ilmoittautumisen yhteyteen
- Mitä muuta?
 - Eva: olisi hyvä jos olisi joku äänestys mukana, aktivoi osallistujia
 - Eeva-Maria: voisi aktivoida miettimään millaisia tahoja omassa organisaatioissa on jotka käyttäisivät opasta
 - mitä tiedonlähteitä tällä hetkellä käyttää osaamisen päivittämiseen? – liittyy Evan kyselyyn

- Eva: kysely jossa voisi arvioida omaa osaamistasoa bibliometriikassa, kompetenssiasteikko, miten kokee oman osaamisensa eri osa-alueilla
- pienryhmä voisi kokoontua ennen 10.6., mietitään käytännössä mitä tehdä ja millä työjaolla? Sopii.
- Eva: voidaanko kysyä esiintyviltä organisaatioilta että jokainen voisi näyttää oman organisaation ohjesivut

Ylläpidon käytännöt ja ohjeistus

- Muokkaus-oikeudet
 - millä tavalla annetaan oikeuksia muokata, onko tuottaneet organisaatiot, vai avoin? Otto: pitää julkaisun jälkeen linjata, ei ongelma että ylläpitäjien joukkoa laajennetaan, mutta ei aivan avoimeksi kuitenkaan – metriikkaa Suomessa harjoittavien ja tuottavien juttu.
 - Eva: ei avata liian laajalle joukolle ettei houkuttele ei-toivottavia kirjoittajia
 - Janne S.: oikeudet voisi olla organisaation roolisähköpostiosoitteella – organisaatio voi itse luoda ja ilmoittaa: researchsupport-osc@jyu.fi
- Seuranta
 - jatkossakin toimii ryhmä taustalla, sovitaan mikä kokoonpano, puheenjohtajuus vaihtuu vuosittain
- Kommunikointi
 - hyödynnetään Slackia
 - Eva: Slackiin voisi laittaa kahvihuoneen? - Luotu saman tien!

Muita asioita

-

Seuraava kokous

- elokuussa, onko välietappi, laitetaanko laajempi kutsu? Kannatetaan
 - 25.8.21 klo 9-11
 - katsotaan mitä kesän aikana tapahtunut, mitä ohjeita syntynyt, tavoitetta seuraavaan etappiin mennessä, mitä välietappeihin liittyy

Kansallinen julkaisumetriikkaopas – Työnjako 20210527

Johdanto (OY)

- Oppaan rajaus ja kohderyhmä
- Oppaan tausta ja ylläpito

Vastuullinen julkaisumetriikka (TUNI, UEF, TSV)

- Suomen kansalliset suositukset
 - Kansallinen suositus julkaisumetriikan vastuullisesta käytöstä
 - Tutkijanarvioinnin hyvät käytännöt: vastuullisen tutkijanarvioinnin kansallinen suositus
 - Julkaisuforumiluokituksen vastuullinen käyttö
- Kansainvälisiä suosituksia
 - DORA-julistus
 - Leidenin Manifesti

- Helsinki Initiative on Multilingualism in Scholarly Communication (Monikielisen tiedeviestinnän Helsinki-aloite)

Julkaisumetriikan perusteita (TY, Aalto, Luke)

- Julkaisu
- Julkaisukanava
- Vertaisarviointi
- Tekijyys
 - Tutkijan tunnistaminen/ Tutkijatunnisteet
 - Tekijöiden lukumäärä
- Julkaisujen avoimuus
- Viittaukset
- Tieteenalojen välisiä eroja
 - tieteenalaluokitukset
- Metodologisia näkökulmia
 - aikaikkuna
 - normalisointi
 - osittaminen

Analysoinnin kohteita (TY, HY)

- Artikkelit
 - Miten artikkeleita analysoidaan
 - Artikkelien vastuullinen analysointi
- Lehdet
 - Miten lehtiä analysoidaan
 - Lehtien vastuullinen analysointi
- Kirjat
 - Miten kirjoja analysoidaan
 - Kirjojen vastuullinen analysointi
- Konferenssit
 - Miten konferensseja analysoidaan
 - Konferenssien vastuullinen analysointi
- Tutkijat ja tutkimusryhmät
 - Miten tutkijoita ja tutkimusryhmiä analysoidaan
 - Tutkijoiden ja tutkimusryhmien vastuullinen analysointi
- Yliopistot ja tutkimuslaitokset
 - Miten yliopistoja ja tutkimuslaitoksia analysoidaan
 - Yliopistojen ja tutkimuslaitosten vastuullinen analysointi
- Tieteenalat ja tutkimusaiheet
 - Miten tieteenaloja ja tutkimusaiheita analysoidaan
 - Tieteenalojen ja tutkimusaiheiden vastuullinen analysointi
- Maat
 - Miten maita analysoidaan
 - Maiden vastuullinen analysointi

Indikaattoreita (HY, JY)

- Perusindikaattoreita
 - Julkaisujen lukumäärä, viittausten lukumäärä ja keskimääräinen viittaussuhteiden määrä

- Vaikuttavuusindikaattoreita
 - Normalisoidut indikaattorit
 - Top%- indikaattorit
 - Tieteenalanormalisoidut viittausindikaattorit
 - Essential Science indikaattorit: Highly Cited Papers & Hot Papers
 - Hirsch-indeksi (h-indeksi)
- Yhteistyöindikaattoreita
 - Kansainvälinen yhteisjulkaisu (lukumäärä tai osuus)
 - Teollisuuden yhteisjulkaisu (lukumäärä tai osuus)
- Lehtien arvioinnissa käytettäviä indikaattoreita

Tiedonlähteet ja työkalut (Aalto, OY)

- Keskeisimmät monitieteiset viittaustietokannat ja analysointityökalut
 - WoS & Incites
 - Scopus & SciVal
- Muita monitieteisiä viittaustiedonlähteitä
 - GS & PoP,
 - Dimensions
- Tieteenalakohtaisia tietokantoja
- Kansallisia julkaisutiedonlähteitä
 - Organisaatioiden omat tutkimustietojärjestelmät
 - VIRTJA-julkaisutietopalvelu
 - Tiedejatutkimus.fi,
- Muita lähteitä ja analysointityökaluja
 - Visualisointityökalut
 - Tilastot ja raportit

Metriikoita muista näkökulmista (JY, TUNI, Xamk)

- Avoimen tieteen metriikka (sis. Avoin saatavuus)
- Datametriikka
- Altmetriikka
- TKI-tilastot
- Uusia näkökulmia